

“Στους δρόμους του Καΐρου”

Λιμπρέτο

Σκηνή 1^η:

[A: ΕΙΣΑΓΩΓΗ]

Η σκηνή ανοίγει σε ένα μικρό δρομάκι στην αρχαία αγορά του Χαν ελ Χαλίλι, στο παλιό Καΐρο. Τα μικρομάγαζα που οριοθετούν τους μικρούς αλλά και μεγαλύτερους δρόμους βρίθουν από κόσμο και μαζί με την οχλαγωγία των μικροπωλητών που διαλαλούν τιςπραμάτειες τους, δημιουργούν μια μαγική εικόνα εξαγμένη από μian άλλη εποχή. Μικροπωλητές, άνδρες και γυναίκες, πηγαиноέρχονται ακούραστα στους δρόμους πουλώντας χίλια δυο είδη ή στέκονται στις παριφές με καφάσια γεμάτα σπωρικά, ζαρζαβατικά ακόμα και πουλερικά. Αλλά κι εκείνοι που δεν αφήνουν τις εισόδους των μικρότερων ή μεγαλύτερων καταστημάτων τους, διαλαλούν ακούραστα τις σπάνιας ομορφιάς και εξωτικής προέλευσηςπραμάτειες τους: Από το λιβάνι για τα θυμιατά, ως πολύχρωμα γαλιά, αρωματικά κεριά και έλαια, ασημικά, χάλκινα σκεύη, χρυσαφικά σμιλεμένα με περίσσια μαστοριά και μεράκι, πολύτιμες και ημιπολύτιμες πέτρες, συλλεκτικά κοσμήματα και απομιμήσεις τους, αλαβάστρινα βάζα και γλυπτά, χειροποίητα χαλιά και κάθε λογής μπαχαρικά. Τα λαμπερά χαμόγελά τους, που φωτίζουν τα μελανιά, όμορφα πρόσωπά τους, δεν σβήνουν ούτε ακόμα κι όταν υποχρεώνονται να εξηγήσουν στους επίδοξους αγοραστές πόσο ευεργετημένοι θα ένιωθαν αν αποφάσιζαν τελικά να αποκτήσουν, έστω ένα από τα αντικείμενα που περιεργάζονται.

Μια γυναίκα γύρω στα 40 περιδιαβάζει τους δρόμους εκστατικά, αλλά και με φανερή συγκίνηση καθώς αναπολεί το παρελθόν της, τη ζωή της σε αυτόν εδώ τον τόπο όταν ήταν μικρό κορίτσι.

[B: Χορωδιακό]

Χορός μικροπωλητών και μικροπωλητριών:

- Έλα
- Κοίτα
- Πιάσε
- Πάρε
- Δοκίμασε!

Μαγαζάτορας Α' (προς κάποια περαστική):

Ετούτο, ετούτο το χαλί πιάσε κυρά μου.
Όμοιό του δε θάβρεις πουθενά!

Πλανόδια πωλήτρια Β' (καθαρίζει ένα φραγκόσυκο και το προσφέρει σ'έναν περαστικό):

Έλα κοντά, δοκίμασε.
Ετούτο το γλυκό φραγκόσυκο
για σένα καθάρισα.

Μαγαζάτορας Γ' (προς κάποια άλλη περαστική):

Έλα με χρυσάφι να στολίσω
τα χέρια σου τα πάλλευκα, τ' αλαβάστρινα.

Πλανόδια πωλήτρια Δ':

Φρέσκο! Καλοψημένο!
Εδώ τ'θ ωραίο ψάρι του Νείλου.

Οι φωνές της αγοράς χαμηλώνουν μέχρι να σβήσουν (χωρίς να σταματήσει η κίνηση).
Η Γυναίκα έρχεται στο προσκήνιο, μονολογεί:

[Γ]

Γυναίκα: Ακόμα αναρωτιέμαι, τι είναι αυτό
που με τόση επιμονή με έσπρωξε
ν' απαλλαγώ από το δισταγμό
και τις αναστολές των τελευταίων χρόνων
και να έλθω σ' αυτόν εδώ το τόπο.
Στ' αλήθεια,
πώς σύρθηκε στο μυαλό μου
αυτή η ιδέα από το πουθενά;
Να σκάψω στις θαμμένες θύμησες
που τα ερείπια του χρόνου είχαν σκεπάσει.

Τα πλακόστρωτα καλντερίμια,
ξεδιπλώνονται μπροστά μου σαν φιδωτά μονοπάτια,
σχηματίζουν τον εξάισιο αυτό,
τον μυθώδη λαβύρινθο της αρχαίας αγοράς,
της αγοράς του Χαν ελ Χαλίλι.
Προκαλούν το μυαλό, τη μνήμη, τις αισθήσεις μου.
Οι στενοί δρόμοι είναι ακόμα βρεγμένοι από τη βροχή,
κι όμως είναι γεμάτοι περιπατητές.
Πόση ομορφιά, τόση γραφικότητα!
Μια ατέρμονη ζωνάνια,
μόνο στα παραμύθια της ανατολής τη συναντάς.
Σχήματα, χρώματα σε έναν μυθικό καμβά.
Και εμείς, σαν δυο επιστήθιοι φίλοι από τα παλιά,
επιστρέφουμε πάλι ο ένας στη αγκαλιά του άλλου.

[Α]

Η Γυναίκα στρέφεται και πάλι προς την αγορά και συνεχίζει να περπατά εκστασιασμένη, σχεδόν μεθυσμένη από τα όσα την περιβάλουν.
Ο απόηχος από τις τραγουδιστές φωνές των μικροπωλητών μαζί με τον αχό από το ποδοβολητό των μικρών παιδιών που τρέχουν εδώ και εκεί, η βουή που εξορμά από τα καταστήματα, τις παραδοσιακές χαμοκέλες και τα καφενεία, που είναι διάσπαρτα παντού και που είναι όλα γεμάτα κόσμο, συνθέτουν μια ιδιόρρυθμη συμφωνική σύνθεση που μόνο οι εθισμένοι σ' αυτήν ακροατές μπορούν να την απολαύσουν και να την εκτιμήσουν.

Χορός μικροπωλητών και μικροπωλητριών: Έλα, κοίτα, πιάσε, πάρε, δοκίμασε!

Τρεις διαβάτες που περιδιαβάζουν την αγορά, έρχονται στο προσκήνιο συζητώντας μεταξύ τους, ενώ η χορωδία σιωπά σιγά-σιγά:

Α' διαβάτης (Γενόρος): Η αρχαία αγορά, ακόμα και σήμερα τα ανθρώπινα χέρια τιμά και την παλιά της φήμη διατηρεί στου χειροποίητου την τέχνη.

Β' διαβάτης (Σοπράνο): Στο σύγχρονο πολιτισμό αντιστάθηκε.
Με την ήρεμη κι απέρριτη τέχνη της
την ιλιγγιώδη ταχύτητά του αντέκρουσε.

Α+Β' διαβάτης: Την ψυχρή του πραγματικότητα
με την ονειροπόλα φαντασία της.

Γ' διαβάτης (Μπάσος): Και το εκτυφλωτικό φως του νέου
με το νυσταλέο σύθαμπο του σκοτεινού της μανδύα.

Οι τρεις διαβάτες στρέφονται προς την αγορά χωρίς να απομακρυνθούν πολύ.
Η Γυναίκα τραγουδά καθώς περιφέρεται:

Γυναίκα: Στον αέρα μυρωδιές διαχέονται, με μεθούν,
με ταξιδεύουν.
Παραζάλη γλυκειά, με μεθούν.
Στα χρόνια της νιότης με ταξιδεύουν.

(μαζί με Α και Γ' διαβάτη): Πόση ομορφιά!
Α, Β και Γ' διαβάτης: Πόση ομορφιά!

Η Γυναίκα παρατηρεί και πάλι για λίγο την αγορά.
Οι τρεις διαβάτες χάνονται μέσα στο πλήθος.
Η βουή του πλήθους και της αγοράς δυναμώνει.
Πυκνά κύματα ανθρώπων, άνδρες και γυναίκες κάθε ηλικίας και τουρίστες συνεχίζουν να περιδιαβάζουν τους δρόμους της. Φαντάζονται στα μάτια της Γυναίκας σαν χαρακτήρες από μυθιστόρημα. Κυριεύεται από το θάμβος αυτής της παράξενης και αλλότριας ομορφιάς που την τυλίγει σαν αέρινος μανδύας. Οι διάφοροι τεχνίτες καθισμένοι μπροστά στα μαγαζιά τους επιδίδονται στις τέχνες τους με υπομονή και εργατικότητα, οι δημιουργίες τους μοιάζουν με μικρά αριστουργήματα.
Η βουή της αγοράς χαμηλώνει μέχρι να σβήσει.

[E]

Γυναίκα: Θεέ, τα πρόσωπα, οι περιγραφές του όλες είναι εδώ.
Αναγνωρίζω τους μικρούς δρόμους,
τα στενά σοκάκια που, με τη λεπτομέρεια
ενός χαρακτήρα περιγράφει.
Τις πολύβουες γειτονιές,
τα υποφωτισμένα καφενεία,
τους απλούς ανθρώπους,
ήρωες στα περισσότερα έργα του.
Πηγαινοέρχονται σαν τα απαλά
κύματα μιας ήρεμης θάλασσας.
Πόση ομορφιά, κρύβει, στ' αλήθεια,
αυτός ο αγαπημένος τόπος.

[Z]

Ξάφνου, σαν μέσα σε όνειρο ακούει φασαρία και αντιλαμβάνεται μια παράξενη κινητικότητα που τραβά το βλέμμα της προς το καφενείο στο βάθος της σκηνής, που φωτίζεται σταδιακά. Προσέχει την πινακίδα που γράφει το όνομα του καφενείου και η καρδιά της σφυροκοπά σαν ερωτευμένης γυναίκας που συναντά τον παλιό αγαπημένο της.
Μια τεράστια προσωπογραφία του Δασκάλου δεσπόζει στην κεντρική αίθουσα του καφενείου όπου, σύχναζε μέχρι πρόσφατα και συνομιλούσε με τους φίλους και τους αναγνώστες του.
Η Γυναίκα στέκεται μπροστά στην είσοδο που είναι σχεδόν μπλοκαρισμένη. Βλέπει τον κόσμο να συρρέει όλο και περισσότερο μέσα, ώσπου την κλείνει εντελώς. Σαν υπνωτισμένη ακούει φωνές που επιβεβαιώνουν τις υποψίες της.
Μέσα στο πλήθος ξεχωρίζει ο Αγγελιοφόρος. Είναι ένας πανύψηλος, αδύνατος γέροντας που φορά κελεμπία και λευκό τουρμπάνι στο κεφάλι. Τόσο λευκό, που η λευκότητά του αυτή αντιπαραβάλλεται έντονα με το σκούρο της επιδερμίδας του και μοιάζει με φωτοστέφανο. Ο ίδιος μοιάζει με ένα πλάσμα βγαλμένο από μια παλαιότερη εποχή.

Φωνή Α (μιλητά): Ο Δάσκαλος, ο Δάσκαλος είναι μέσα.
Φωνή Β (μιλητά): Ποιος;
Φωνή Γ (μιλητά): Ο Δάσκαλος! Είναι στο καφενείο και πίνει το τσάι του.

Αγγελιοφόρος (τραγ.): Δεν μπορείτε να περάσετε όλοι.
Φωνή Α (μιλητά): Μα γιατί;
Φωνή Β (μιλητά): Ο Δάσκαλος! Θέλουμε να τον δούμε!
Αγγελιοφόρος (τραγ.): Ο Δάσκαλος δεν αντέχει τόση φασαρία.
Φωνή Γ (μιλητά): Αφήστε μας να τον δούμε! Για το Θεό, αφήστε μας.
Φωνή Α (μιλητά): Πρέπει να μας μιλήσει.
Αγγελιοφόρος (τραγ.): Ανοίξτε! Ανοίξτε την είσοδο να μπει αέρας.

Η βοή των θαυμαστών μεγαλώνει, τόσο που ο αγγελιοφόρος δεν ακούγεται πια. Άνδρες και γυναίκες σπρώχνουν όλο και πιο επίμονα, βίαια σχεδόν, προκειμένου να τον πλησιάσουν και να κερδίσουν μια θέση κοντά του, να τον δουν, να του μιλήσουν. Είναι αδύνατο να διαπεράσει κανείς αυτό το πυκνό κύμα ανθρώπων που εμφανίστηκε ξαφνικά σαν από το πουθενά και πλημμύρισε το χώρο. Η Γυναίκα κοιτάζει έκθαμβη, σαστισμένη.

Γυναίκα: Η καρδιά κτυπά δυνατά.
Άραγε να είμαι τόσο τυχερή;
Πρέπει να τον συναντήσω,
δικαιούμαι να τον δω.
Λαχταρώ να του μιλήσω.
(μιλητά) Αν δεν τα καταφέρω,
δε θα συγχωρέσω ποτέ τον εαυτό μου.
(τραγ.) Τότε στην Αλεξάνδρεια δειλίασα.

ΤΕΛΟΣ 1^{ης} ΣΚΗΝΗΣ

Διάρκεια ~ 21.38'